

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— kr.
Félévre 5.— .
Negyedévre 2.50 .
Egy óra 1.— .
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kladóhivatal:**
Főpiaz, a város-
házzal szemben.
Hirdetések:
Egy hasábos pett
soronként 5 kr-vel
számíttnak.

Betiltott népgyűlés.

Debreczen, május 2.

Kossuth Ferenc néhány képviselő-társával május 1-én a szomszéd Hajdu-Böszörménybe akart menni, hogy ott az önálló vámterület ügyében népgyűlést tartson.

A függetlenségi párt ezzel egy korábbi határozatának akart megfelelni, melyben kimodta, hogy országos mozgalmat indít az önálló vámterület ügyében és bejárja a nagyobb városokat propaganda-szerzés végett a tavasz és nyár folyamán.

A kiszállás azonban dugába dőlt, amennyiben a belügyminiszter a május 1-ére hirdetett népgyűlést betiltotta és annak folytán a már elkészült dörgedelmes beszédek és formás dikeziók bennrekedtek a szónokok fejében.

Kossuth Ferenc az eltöltő rendelet miatt aztán a szombati ülésen meginterpellálta a belügyminisztert, jogsértést és hatalmi túllépést látva a miniszter rendelkezésében, mely Kossuth Ferenc szerint törvénytelen intézkedés volt.

Kossuth Ferenc, kiben sok kedves és szeretetreméltó vonást ismerünk, ha a jog kritériumait igazságosan bírálja, okvetlenül arra a meggyőződésre jut, hogy a belügyminiszter teljes jogalapon állt, midőn a május 1-ére tervezett népgyűlést betiltotta. Válaszában jelezte az okot, amely cselekedetének, elhatározásának indító oka volt, mely nem egyéb, mint az, hogy attól tartott, miszerint a május 1-ső napját tüntetésre felhasználni szerető szocialisták

ezen alkalmat felhasználják tanaik hirdetésére.

És aki a legutóbbi napok eseményeit igazságos ítéllettel ítéli meg, azonnal belátja, hogy a belügyminiszter csak a törvény keretén belül mozgott, amidőn eltöltő rendeletét kiadta. Óvni akarta a népet az esetleges zavaroktól, melyek már nem egy helyen annyira megbódították a tudatlan embereket, hogy hanyathomlok rohantak a veszedelembé, romlásukba, a csendőrök fegyverébe.

A függetlenségi párt nemcsak nem neheztelhet ezen rendeletért a belügyminiszterre, sőt többet mondunk elismeréssel kell, hogy fogadja ez intézkedést, mert nagyon könnyen megtörténhetett volna, hogy a népgyűlésre sereglett szociálisták zavarokat csináltak volna és az odium arra a pártra hárult volna, mely maga is tiltakozik az ellen, hogy a nagy közönség egy kalap alá foglalja őket a szocialistákkal.

Kossuth Ferenc természetesen nem vette tudomásul a miniszter választát, hiába figyelmeztette a belügyminiszter, hogy a jogegyenlőséget folyton hangoztató függetlenségi párt nem is kívánhatta azt, hogy népgyűlésének tartása megengedtesse május 1-én, midőn ezt az egész országban nem engedélyezték a szocialistáknak. Kossuth Ferenc azt felelte, hogy ezen népgyűlésre agit nem a függetlenségi párt, hanem Hajdu-Böszörmény közönsége adott, mely bizonyára ismeri az ottani nép hangulatát és a szocialisták nézeteit.

Mi azonban, kik ismerjük Hajdu-Böszörmény tiszteletreméltó közönségét s kik közel lakván Debreczenhez, ismerjük az ottani nép politikai gondolkozását bizvást mondhatjuk, hogy a népgyűlés eszméje mellett csakis az ellenzék lelkesedett. És ez nem is hiba, mert jaj azon államnak, hol a polgárok nem nyilvánítják szóban és tettben politikai hitvallásukat. Az azonban, bárkitől jött is az eszme helytelen volt ezen tervezett népgyűlés napjára május 1-jét jelölni meg, mert azt mindenki tudja, hogy az a nap mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy azon nagy tömegeket gyűjtsünk össze.

Ez vezette a belügyminisztert, midőn a böszörményi népgyűlést betiltotta és mi csak helyeselni tudjuk azt, hogy érvényt szerez a társadalmi rendet és békét őrizni tartozó államhatalomnak.

Ha nem május elsején kívánja az ellenzék a népgyűlés megtartását, hanem más napon, bizonyosan nem fog eltöltő rendelettel elibük állani a belügyminiszter.

Koncz Ákos.

— **Üres mandátumok.** A király tudva-
levőleg *Juszt* Györgyöt főispánná, *Csip-
kay* Károlyt pedig közigazgatási bírónak
nevezte ki, *Festetich* Andor gróf lemondott
mandátumáról, *Fenyvessy* Ferenc
végül főispán lesz és így négy mandá-
tumot kell hamarosan betölteni. Jelöltek
ez idő szerint *Juszt* Ferenc az új fő-
ispán testvére, továbbá *Osztróuczky*
Miklós, *Jellinek* Henrik és *Hegedüs*
Loránd, *Hegedüs* Sándor képviselőnk fia.
Az ellenzék minden kerületben állít fel
ellenjelöltet.

TÁRCZA.

Tavaszi.

Rég volt, midőn még a ligetbe jártam
Virágfakasztó május-reggelen,
Rég volt, midőn tavasz volt még a szívben
S tavasszal együtt járt a szerelem . . .
Más most az élet, nem csal a szabadba
Se napsugár, se enyhe fuvalom,
A természet virul — s én egykedvűen
A korzónak aszfaltját koptatom!

Az esti korzón ott tolong a népség,
A korzó tarka színbe öltözött.
Tavaszt hirdet sok ifju szép leányka
A hullámzó, nagy néptömeg között.
Köszöntöm ezt, köszöntöm azt, — hiába,
Mosolylyal egy se biztat, egy se hív . . .
Virágos, üde, szép tavasz daczára
Hideg a lányka, jéghideg a szív!

Más volt, midőn még a ligetbe jártam,
Oly andalító volt a vén liget,
És a ligetben mindent feltaláltam:
Szerelmet, boldogságot, hü szívet.
Kéz kézben volt, úgy ültünk némaságban,
E némaság a szívben dalt fakaszt —
S mi áldottuk az ébredő világot
És áldottuk az ifju, szép tavaszt . . .

Rég volt, midőn még a ligetbe jártam
Virágfakasztó május-reggelen,
Rég volt, midőn tavasz volt még a szívben
S tavasszal együtt járt a szerelem . . .
Oly más most minden, nem csal a szabadba
Se napsugár, se enyhe fuvalom,
S bár egyre vágyom a ligetbe, — mégis
Csak a korzó aszfaltját koptatom!

Vermes Ernő.

Az új otthon.

Irta: Jablonczay Kálmán.

Négy aranyfejű sallangos hámbokba öltöztetett paripa könnyű uti hintóban repíti Tallódy Béla és bájos menyasszonyát Devecseri Helént az anyakönyvvezetői hivatalhoz.

Utánnok szintén egy diszes kocsiban két, a megye intelligenciájából iszalasztott ország ül, kik mint tanuk fognak szerepelni.

Az emeletes anyakönyvi épület előtt meg állanak a fogatok.

Tallódy Béla, ki egyszerű magyar ruhába van felöltözve, oldalán ősi kardját viseli, könyvedén leugrik a hintóból karját nyújtá gyönyörű arájának.

Devecseri Helén, testhez simuló uti ruhájában egy plastikus alak; kinek gyönyörű természetét senki egy pillanatra nem

hagyhatja. Fején keces kalap ékeskedik, míg hamvas fehér arczát csipke slayer takarja el.

Mosolyogva fogadja vőlegénye segítségét s mint egy fürge őzike ugrik le a kocsiból.

Karját a Béláéba füzve sietnek fel a márvány lépcsőkön.

Nyomban követik őket a tanuk kik kedvtelve legeltetik szemüket az össze illő páron.

*

Tallódy Béla és most már bájos felesége Devecseri Helén vágatva haladnak a sima országuton a dombovári pusztá felé.

Helén a kényelmes járműben hátra dőlve, bámulva nézi az oldalvást elmaradó mezei virágokat, míg gondolatai messze előre járnak az új otthon megalkotásánál, a boldogság, vagy az ellenkezője megteremtésénél.

Béla szájában egy illatos szivarral, félszeggel figyel merengő kis feleségére.

Nem meri ábrándozásából fel zavarni, csak arra kívánsi, mit gondol, gondolatai merre barangolhatnak?

Majd karját a szép asszony nyaka körül fonva suttagá, mindjárt otthon leszünk édes menyországom!

Helén, egy benső gondolattól felpirulva, édes mosolylyal hajta göndör für-

— **Uj főispán.** A nógrádvármegyei főispáni székre már a napokban kinevezik **Török Zoltánt**, a megye jelenlegi alispánját.

A színházi bérletrendszer.

— A színházügyi bizottság szives figyelmébe ajánlva. —

A színházügyi bizottság legutóbbi ülésén **Szent-Királyi Tivadar**, — **Márk Endre** és **Zádor Lajos** egy életrevaló indítványt terjesztettek elő az eddig gyakorlatban levő bérletrendszer megváltoztatására. Ezen indítvány értelmében töröltetnék a 80—80 páros és páratlan bérlet és az eddigi bérletszünetes pénteki előadások megszűnésével a színházi szezon A. B. és C. csoportokra osztatnék 60—60 előadással.

A színházügyi bizottságban régen hallottunk ennél életrevalóbb és a kor szellemének megfelelőbb indítványt. Életrevaló, mert az indítvány megokolásával azt célozza, hogy ne csak a régi bérlők jussanak a kényelmesebb páholy üléshez, hanem azok is, akik eddig kénytelenek voltak az uzus folytán beelégedni a nagyon is kényelmetlen támlásszékekkel. Megfelelő az indítvány továbbá a kor szellemének is, mely a kiváltságokat egymásután törli el, úgy vélekedve itt is, hogy azok, kik a színház fennállására egyenlő köteleességeket teljesítenek, a lehetőségig már csak a reciprocitás elvénél fogva is a színházlátogatás előnyeiben is részesüljenek.

A régi bérlőjog merev fentartásának ellene mondanak azon változott viszonyok is, melyek összehasonlítva a hatvanas évek viszonyaihoz már többé alapul nem szolgálhatnak bizonyos oly fokú jogok gyakorlathoz, melyek másokat, kik szintén bírnak érzékkel a művészet ápolásához és szeretetéhez, — kizárják azok el-

vezetétől. Mert ne feledjük, hogy ezen régi bérlési jog kezdete óta nagy társadalmi átalakuláson ment keresztül városunk. Nyert intelligenciában, gyarapodott művészbárokban, kik csak azért nem látogathatják városunk nagy áldozatokkal fentartott müintézetét, mert csakis a bérletszünetes előadásokon kaphatnak páholyt, a régi bérlőjog lakatja lévén a rendes előadásokon rátéve a páholyokra.

Abban az időben, midőn ezen bérletrendszer divatba jött, Debreczen polgársága nem igen járt színházba s azok a módosabbak, kik akkor páholy-jogot szereztek, ugyszólván betöltötték a páholyokat. Ma már azonban, fejlődő az izlés, a művészet szeretete, gyarapodván továbbá a város a kir. táblával, a m. kir. államvasutak üzlétfelügyelőségével és több előkelő testülettel, hivatalnokokkal, kik, mint fentebb említettük, szintén szeretnek egy pár órát a színházban tölteni, és velük szemben a páholyok állandó lefoglalásában némi méltánytalanság van, melyet megszüntetni óhajt a színházügyi bizottság egy része.

Ezen bérletrendszer behozatala azonban nemesak a méltányosság nézőpontjából helyes, hanem azért is, mert a színházigazgató ezen három csoportba könnyen beillesztheti az előadandó darabokat és nem fog előfordulni az az eset, hogy a páros vagy páratlan bérlő egy darabot kétszer-háromszor lát. Így az igazgató 60 darabot be tud osztani, hogy a három csoportok bérlőjére egy darab előadása csak egyszer jut évenként. Mivel pedig a pénteki bérletszünetes előadásokat megszüntetni kívánja az indítvány, a színházban ezen 180 bérletes előadáson kívül még mindig marad 20—25 előadás, melyet bérletszünetben fog adni az igazgató.

Végül a bérlő nem lesz lekötve 80

előadásra. Most is tapasztaljuk, hogy a bérlők közül többen csak a páholy-jogot tartják meg, de a színházlátogatás jogát vagy az egész, vagy a fél szezonra, vagy egyes előadásokra átengedik másoknak. Az egész színház szezonban 60 előadás nem fásztja ki a bérlőt, mert a legtöbb színházlátogató már csak azért is beéri a harmadnapos színházlátogatással, mert így társadalmi kötelességének teljesítésére több estéje marad szabadon.

És legvégül a mostani bérlőközönség jogai sem szenvednek esorbúlást, ha ezen indítvány, mely egy egészséges szellemnek előjele elfogadtatnék, mert ha a mostani bérlők egyike-másika az egész szezonra meg akarja tartani a három csoportos, vagyis a tervezett 180 előadási napot ezen szándékának nem állja senki útját.

Ismételten üdvözljük ezen indítványt, mely keresztülvitele esetén nagy mértékben felfogja költeni szép művészetünk iránt a fokozottabb pártolást.

És épen azért, mivel ezt előmozdítani a sajtónak kötelessége, másrészt mivel a jogi elv szerint *favorabilia sunt extendenda, odiosa restringenda* melegen ajánljuk ezen indítvány elfogadását a színházügyi bizottság megérdemelt figyelmébe.

Temesvár a hírlapírókért.

A vidéki hírlapírók országos szövetsége a Temesvári helyi bizottság meghívására folytán, — mint már lapunkban említettük az idén Temesvárott tartja közgyűlését.

És ez alkalommal Temesvár sz. kir. város közönsége vendégeül látja a vidéki hírlapírókat. Eddig is első helyen állott az ország városai között, melyek a hírlapírók nemes törekvéseit támogatják, mostani szives meghívásával pedig ismételen megmutatta, hogy tisztelettel és szeretettel

tős fejét a a Béla széles mellére és csak ennyit felel. Hála Istennek.

A ragyogó nap alig bocsájtkozott a láthatár szélére, a négy paripa czélhoz ért és bevágtatott a dombrádi kastély zöldfolyondárral befutott erkélye alá.

A gyönyörű földbirtok összes eselése ünnepi díszben várta új urnójét.

Béla és Helén kedvesen üdvözölték a hü embereket, kik kalapjukat kezökben tartva, tiszteletteljesen állottak a kastély bejáratánál.

A midőn a kastély előcsarnokába beléptek volna, egy őszbe borult paraszt állott előbük és következő jó kívánatokat tolmácsolá:

Nagyságos uram! Nagyságos asszonyom!

A Mindenható kegyes kegyelméből megértem azt a fényes napot, hogy az én jó uramat, akit én még mint kis gyermeket térdeimen ringattam, a boldogság kikötőjébe látom vidám arccal bevezetni, oldalán az angyali szépségű asszonynyal, ki hivatta lesz az eddig megőrzött megelégedést és reményteljes jelent a jövő dicsfényes zomáczával bevonnai, azt szeretetben, szívből eredő ragaszkodásban megőrizni.

Oda fordulok most esdeklő tekintetemmel a nagyságos ifju asszonyhoz, lelkem mélyéből kérem őt, mindnyájunk nevében leborulva, hogy szeresse a mi jó urunkat, szeresse őt szerető lelkének egész erejével, óvja őt a rossztól, mentse meg a haragviseléstől, ha boru vonulna gondos homlokára, szerelmes érintésével háritsa

azt el onnan, háza tájékára a mosolygó tavasz örök szellőjét varázsolja és ajánlkozza meg őt visszavonhatlan becsülésével, szeretetével... Eljenek!

Eljenek! — zugá a cselédség minden tagja.

Béla és Helén meghatottan hallgatták az öreg hü eseléd szavallatát.

Helén könybelabadt szemekkel tekintett itju férjére, ki annak a pillantásnak édes varázserejét teljes lelkületével felfogta.

Helén ebben a pillanatban kimondhatlan boldognak érezte magát.

Annak a régi hü eselédnek minden szava szívbe vésődött és erős szándékkal eltökélte magát arra, hogy az elzengett kérelmet minden pontjában teljesíteni fogja.

A kölesönös üdvözlések után az uradalmi cselédség elhagyta a kastély udvarát, hogy a nagy eszűben feltálat lakodalmi lakomához üljenek és még többször számtalanszor éltessék a jó gazdát és annak fiatal feleségét.

Béla és Helén egyedül maradtak a kastély nagy verandáján.

A délnyugati égen az esthajnali esillag teljes fényességében szórta sugarát a zibongó földtekére, elszórt pásztor-tüzek, mint valami kóbor lidérezfények lobogtak fel a nagy puszták különféle helyein, a közeli nádasból a vízi bika vészkiáltása vágtatott keresztül a esendes vidéken, melyre az egerészó bagoly nyávogás szerű hangja válaszolt — a magasban elhuzódó vadlibák és kacskák ezrei za-

varják meg néha azt a méla pusztacsendeséget, melyet az Isteni gondviselés oly kimondhatlan nagyszerűnek, rejtélyesnek alkotott.

Helén — Béla kebelére borulva, szótlánul élvezte a jelen mámorának legédesebb pillanatát nyomasztó sulya alatt annak az édes érzelmeknek mely a fiatal nőt az új othon küszöbén lepi meg.

*

Másnap reggel, a midőn a végtelen rónaság szélén felbukkanó veres tűzgolyó — a fényes nap első sugarait a háló szoba függönyinek nyílása mögött az alvó szerelmesek arcát felkeresi és azokat a végnélküli boldogság gloriájával övezi át, — Béla felébredt.

Hosszan elnézi alvó kis feleségének édes — bájos vonásait, a mint azon a fényes pajkos sugarak kaczerkódva megállapodnak, hogy majd nem ők is kihívólag élvezzék a gyönyört, mely e pillanatban egyedül a Bélaé, a boldog férj tulajdonát képezi.

Béla rajongással telt szerelemmel nézte azt a fényes arcot, azokat a lehunyt selyem pillákat, melyek a legfényesebb ragyogó gyémántokat takarták el.

Nem tudván már szívének heves dobogásán uralkodni egy hosszú édes esőket lehelt a félig kinyitott coral ajkakra.

Ettől a esőktől aztán — felébredt Helén. — Talán nem is aludt olyan mélyen?

fogadja a sajtó embereit, kik az ujságírás emésztő munkájában a nagy közönség érdekeit szolgálják becsületes törekvéssel, lelkük egész erejével. A május 8-diki közgyűlés alkalmából Temesvár sz. kir. város közéletének legkiválóbb férfiai egyetértőleg az ottani helyi bizottsággal ünnepséget rendeznek a vidéki hírlapírók szövetsége tagjainak tiszteletére. A diszlokómán résztvesznek *Molnár Viktor* főispán, *Laszy József* kir. ítélőtáblai bíró, *Telbisz Károly* dr. kir. tanácsos polgármester, *Kabdebo Gergely* alispán-helyettes, *Fluk Adám* és dr. *Hollerung Alfréd* kir. ítélőtáblai tanácselnökök, *Mály István* curiai bíró, törvényszéki elnök, *Danczer Kornél* kir. tanácsos, pénzügyigazgató, dr. *Szentkláray Jenő* apát-kanonok, a magyar tud. akadémia tarja *Verst Ede* lovag kereskedelmi és iparkamarai elnök, *Kovácsics Gyula* árvaszéki elnök, *Geml József* városi főjegyző, helyettes polgármester, *Bandl Rezső* városi rendőrfőkapitány, *Vimmer József*, a „Társaskör“ igazgatója, dr. *Fáy Ignác*, dr. *Szigeti Henrik* stb. A programot, melyet már összeállítottak így hangzik:

Szombaton, május 7-én: Esti fél 9 órakor ismerkedési estély a „Hungária“ szálló külön termében.

Vasárnap, május 8-án d. e. 10 órakor: A vidéki hírlapírók országos szövetségének igazgatósága a közgyűlés tárgyainak elkészítése végett, a vármegyeház nagy termében ülést tart.

D. e. fél 11 órakor: A vidéki hírlapírók országos szövetségének közgyűlése a vármegyeház termében. A napirend ez:

1. Az 1897. évi zárszámadások előterjesztése.
2. Pót-választások az igazgatóságba és a felügyelőbizottságba.
3. Előterjesztés a nyugdíjazási szabályok alkotása iránt.
4. Az igazgatóság előterjesztései.
5. Az 1898. évi költségvetés megállapítása.
6. Indítványok.

Titokban gyönyörködött az öt mérőngve néző szerelmes férjében — ki tudná azt megmondani?

Az az ellopott csók sokszorosan viszonzva lett, — megtalálták egymásban újra a mult jelen — és jövő aranyos boldogságát, szerették egymást, két fiatal szívnek teljes lelki erejével — szenvedélyével.

A falon függő képek, melyek, esupán angyalokat ábrázoltak összebujtak — és mosolyogtak.

A major tágas udvarában früstökhöz harangoztak.

Béla és Helén karöltve az angol park gondosan ápolt útján sétálgattak, élvezték a bűbajos pusztai reggel üdítő egészséges levegőjét.

Majd Béla Helénnek karsu derekát átkarolva szorosan magához szorítá és kérdezé?

Boldog vagy-e? édes kis feleségem? Nagyon — susogá Helén — szemeit férje arcára függesztve.

Akarsz e még boldogabb lenni? ?

Hát lehetséges az? — hiszen én ennél nagyobb örömet nem is álmodtam.

Boldogabb lehetsz édes menyországom, ha megismered és megszereted a te új otthonodat, melyhez azonban szükséges hogy egy kissé idealista légy, mert a természet titkait és annak apróbb gyönyörűségeit csak idealista foghatja fel — értheti meg...

(Vége köv.)

Déli 12 órakor: A városházán külön ez alkalomra rögtönzött városi kiállítás megtekintése. „Történelmi és statisztikai adatok Temesvár nemzetiségi, kulturális és gazdasági fejlődéséről: tervek, térképek, relikviák.

Déli 1 órakor: Diszlokóma a városi vigadó nagy termében, melyen a hírlapíró-szövetség tagjai a város vendégei lesznek.

D. u. 3 órakor: Országos kerékpárverseny a hírlapírók tiszteletére, a „Velocitas“ versenypályáján. A főversenyre a temesvári sajtó adta a tiszteletdíjat. A tiszta jövedelem egy része a hírlapíró-szövetség nyugdíjalapja javára fog fordíttatni.

Esti fél 8 órakor: Társas lakoma a la carte a „Rudolf trónörökös“ szálló étkező termében.

Hétfőn május hó 9-én d. e. 9 órakor a belvárosi elemi iskola látogatása és utána esetleg a józsefvárosi zárda nevelőintézetének megtekintése.

Délben a vendégek elhagyják a várost.

A szövetség elnöksége elfogadta a programot és a város meghívása mellett elküldte a tagoknak a „Velocitas“ kerékpár-egyesület meghívását is.

Eddig a [nagyváradi, szegedi, kolozsvári, aradi, pécsi, szombathelyi, debreczeni, nagybecskereki, nagyikindai, békés-esabai, lugost, verseczi stb. kollegák ígérték meg az eljövételüket.

Lapunk szerkesztője, a debreczeni helyi bizottság elnöke és az O. H. Sz. igazgatósági tagja a debreczeni helyi bizottság nevében a temesvári közgyűlés alkalmából a Szövetséget arra fogja kérni, hogy jövő évi gyűlését Debreczenben tartsa meg.

Indítvány államsegély dolgában.

A közgyűlésen *Ujlaki Antal* indítványt terjeszt arra nézve, hogy az országos hírlapíró szövetség, amely tagjait betegség és rokkantság esetén segíti, az államtól támogatást kérjen.

Az indítványt közöljük azért, hogy közgyűlés napjaink megvitathassák maguk között az egyes városok helyi választmányai és kellőképp hozzászólhassanak a nagyfontosságú kérdéshez.

Az indítvány szóról-szóra a következő:

„A vidéki hírlapírói kar ép oly fontos kulturális hivatást teljesít, mint a színészet, ha tehát ez államsegélyben részesül, úgy az állam a hírlapíróktól sem tagadhatja meg anyagi támogatását. E szövetség főcélja a betegség és a vidéki hírlapírók nyugdíjügye. Ez pedig két oly intézmény, mely legalkalmasabb arra, hogy a hírlapíróknak, ki oly exponált állásban szolgálja a közérdeket, a jövő biztonságának megnyugtató tudatát adja. A hírlapíró épen úgy, mint az ügyvéd, tulajdonkép nélkülözi a biztos állást és a nyugdíjat, de annyiban kedvezőtlenebb helyzetben van az, hogy nincs oly nagy jövedelme, mint az ügyvédnek. — A vidéki hírlapíró minden önfeláldozó becsületesmunkássága mellett sem takaríthat meg a keresményéből.

Pedig a vidéki hírlapíró ép úgy teljesíti hazafias és kulturális kötelességét, mint a színész. Csak gondoljunk vissza a millenniumra. A hírlapírói kar megelégedéssel tekinthet vissza azon munkára, melyet a millenniumi ünnepségek sikere érdekében végzett. Mindenütt a hírlapírói kar egyik zászlóvivője a nemzeti eszmének. Kétszeres fontossággal bír e kar működése nálunk, hol az ország sok területén a nemzetiségekkel szemben folyton részen kell állniok. A fővárosi sajtó csak az országos fontosságú ügyeket tárgyalhatja. Ezzel szemben az egyes vidéki központokon a megyei és a városi élet és a társadalom körében felmerülő oly helyi

eseményeket, melyek nemzeti szempontból jelentőséggel bírnak, csak az illető helyi sajtó tárgyalhatja kellő alaposággal, mely a helyi viszonyokat ismeri. Ebben rejlik a vidéki hírlapírók működésének nagy fontossága a magyar nemzeti konsolidáció tekintetében. Állami érdek tehát, hogy a hírlapírók szövetsége fennálljon, virágozzék és különösen nemes céljait a betegség és nyugdíj-ügyet kielégítő módon szervezhesse. Nem a kormánytól kérünk mi segítyt, hanem a magyar nemzeti államtól, melynek érdekében talán szerénytelenség nélkül mondhatjuk, a mi munkánk is számottevő.

Azon kívül, hogy a vidéki hírlapírók működésének a nemzeti eszme szempontjából speciális jelentősége van, nem lehet szem elől téveszteni azt, sem, hogy a vidéki hírlapírók távolról sincsenek oly anyagi helyzetben, hogy szövetségük maguk erejéből oly mértékben támogathassák, mint a fővárosi hírlapírók. A vidéki hírlapíróknak hírlapírói fizetésén kívül egyéb jövedelme nincs, ha csak egyszersmind nem hivatalnok s éppen az volna szükséges, hogy a vidéki hírlapíró ne szoruljon hivatalnoki állásra.

Nem lehet kételkednünk, hogy a kormány, mely hivatva van arra, hogy az egyes közérdekű társadalmi intézmények támogatása tekintetében eszelekvően lépjen fel a vidéki hírlapírók szövetségének s különösen a betegség és nyugdíj-ügynek támogatását helyesnek és szükségesnek tartja.

Indítványozom tehát, hogy irjon fel a közgyűlés az illetékes miniszterhez, miszerint szövetségünk s különösen a betegség és nyugdíj-ügy államsegélyben való részesítése iránt a törvényhozásban javaslatot terjeszzen elő, vagy erről az állami költségvetés keretében gondoskodjék.“

Hajdumegye közgyűlése.

Debreczen, május 1.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága május 7-ik napján délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart, a melynek tárgysorozata a következő:

Alispáni jelentés a törvényhatóság mult 1897. évi állapotáról.

Alispáni időszaki jelentés a február havi közgyűlés óta lefolyt időszakra vonatkozólag.

Az országos törvényhatóság szerkesztősége az 1898. évi V., VI., VII., VIII. és IX. törvényekiket megküldi.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter leirata mellett H.-Böszörmény város közönségének hordóhitelesítő hivatal felállítására iránti megújított kérvényét tárgyalás végett megküldi.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter leirata az 1897/98. évi közúti költség előirányzat, valamint a p.-ladány-füzes gyarmati h. é. vasut segélyezése tárgyában vármegyei határozatokra vonatkozólag.

A nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi miniszter urnak arról szóló értesítő leirata, hogy a törvényhatóságok, felterjesztései következtében elrendeltetett miszerint a törvényhatósági tisztviselők fiait is ugyan olyan tandíj mellett vétetnek fel a m. kir. honvéd hadapród iskolákba, mint az állami hivatalnokok fiait.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urnak, 15962. számú leirata a nagyállói volt székesház eladási árából befolyt összegből, továbbá a volt Hajdúkerületi székesház jövedelméből létesítendő közös alap ügyében.

A vármegyei házipénztár 1897. évi zárszámadása az állandó választmány határozati javaslatával.

A vármegyei közigazgatási bizottság értesítései a f. évi Márczius április havi üléseken meg nem jelent tagokról.

A f. évi Május 3-án tartott vármegyei számonkérőszék jkve bemutat-tatik.

Alispáni előterjesztés annak kimondása iránt, hogy az 1899 ik évi gyámügyi kiadásokat is a gyámpénztárak tartalékalapi jövedelmük arányában hozzájárulni kötelesek lesznek.

Alispáni jelentés a P.-Ladány köz-ségben terjedő súlyos jellegű hólyagos himlő járvány elleni védekezés tekinté-ben tett intézkedésekről, annak jóváhagyása iránt.

Alispáni jelentés arról, hogy a városi polgármesterek és járási főszolgabírók 1897. évi pénzkezelése megvizsgáltatott s számadóknak a felmentvény megadatott.

Alispáni jelentés arról, hogy Nádudvar községnek a vármegyei tisztviselői nyugdíjalapból, a szűkölködő lakosok által végeztetett községi utak építési költségeire 3000 frt kölcsönt adott.

Hasonló jelentés a Tetétlen község által az ottani inséges lakosokon való segítség végett felvett 1500 frtos kölcsön ügyében.

Alispáni előterjesztés, illetve véleményes jelentés, az özv. Gurbán Mihályné Farkas Zsuzsanna volt kórházi ápoló után fennálló 82 frt 80 kr betegápolási követelés leiratása iránt.

Arad sz. kir. városi közönsége, az 1848/49-iki honvédek iránt való erkölcsi elismerés jkven való megörökítése tárgyában hozott határozatát közli.

Ungvármegye közönsége azon határozatát, a mely szerint a községi és közigazgatási tisztviselők utadó mentes-sége ügyében, a kereskedelemügyi minisz-ter urhoz felterjesztést intézett, — megküldi.

Alispáni jelentés arról, hogy az üresedésben levő közigazgatási gyakor-noki javadalmazások terhére a fennforgott kényszerítő okoknál fogva két ideiglenes napidíjast vett fel.

A f. évi február, márczius és április havi pénztár vizsgálatokról felvett jkvek bemutattnak.

Kir. tanácsos alispán Siket Balázs h.-nánási lakosok a fia Siket Sándor volt kórházi ápoló után fizetett gyógyköltség egyrészének elengedése iránt beadott kér-vényét jelentés mellett bemutatja.

H.-Böszörmény város polgármestere, a városi takarékpénztár folyó évi február 23-án és április 6-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvét valamint a mérleget, a ta-karékpénztári igazgatóságnak, a közgyű-lés egyik határozata ellen beadott feleb-bezésével felterjeszti.

H.-Szoboszló város polgármestere a város által fentartott polgári iskola állami kezelésbe vétele iránt a vallás és közok-tatásügyi m. kir. kormány képviselője és a város között létrejött szerződést jóvá-hagyás végett beterjeszti.

A b.-ujvárosi járás főszolgabírója, H.-Hadház község képviselő testületének a külföldi évi fizetését 50 frttal emelő határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

Ugyanaz H. Hadház község képviselő-testületének 186/897. kgy. számú azon végzését, melylyel a tisztújítás alkalmával állásukból kimaradt községi tisztviselők két havi, meg nem szolgált fizetésük vissza-szolgáltatására kötelezte, Sallay Józsefnek mint érdekeltnek ez ellen beadott feleb-bezésével felterjeszti.

Ugyanez H.-Hadház község képvise-lő testületének mult évi 189. számú, a kéményseprési díjak ügyében hozott ha-tározatát Sinay János községi jegyzőnek ez ellen beadott feleb-bezése folytán fel-terjeszti.

(Vége köv.)

SZÍNHÁZ.

* **Nagyapó.** A társulat egyrésze még az esti vonattal az ideiglenes új otthonba Marosvásárhelyre utazott, ezért annyira siettek az előadással, hogy kilencz óraker már elolthatták a nagy lusztort. Szigli-gegy ez énekes darabján jól mulattak. A czimszerepben *Szathmáry* Árpád bilin-cselte le a figyelmet gazdag humorával, amely azért tud hatni oly közvetlenül, mert a szív és a lélek bensejéből fakad. Ennél tökéletesebben maga *Szigligethi* sem képzelhette el ez alakját. A négy énekesnél *Kaposi* Józsa, F. *Kállay* Lujza, *Thurzó* Ilona és *Serfőzy* Zseni ez este bucsuzott a közönségtől. F. *Kállay* Lujza, aki annyiszor szórakoztatott gyönyörű éne-kével és szép játékaival ismét érezhette, hogy Debreczenben otthon van, mert a közönség szereti és méltányolja. Ennek az elismerésnek újabb jele volt az a szép babérkoszoru, melylyel kitüntették. *Ka-posi* Józsa virágállványt, *Serfőzy* Zseni pedig két csokrot kapott öt pe-sétes le-véllel. *Rubos* józü mókáival derűtséget keltett. *Kaposi* Józsról szivezen jegyez-zük föl, hogy mindinkább természetes-ségre törekszik és tehetsége így sokkal inkább érvényesül. A többi szereplő is igyekezett minél jobban betölteni szerep-körét.

Gyászrovat.

† **Özveggy Huttflész Istvánné.** Egy elő-kelő matróna hunyt el. Haláláról részvét-tel vettük a következő gyászjelentést:

Huttflész Kázmér, özv. Maier Ottóné sz. Huttflész Katalin gyermekei Blanka és Pálma mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó anyának, illetve nagyanyának néhai özv. Huttflész Istvánné sz. kiskarándi és nagyváradai Nánássy Johannának életének 68. évében, hosszas betegség után, folyó hó 1-én d. u. 3 óraker történt gyászosa elhunyt-át. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 3-án délután 3 óraker fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagyvárad-utca 2086. sz. háznál tartandó gyászosa után ó Kossuth-utcai temetőben levő családi sir-boltba örök nyugalomra tételni. Mely vég-tisztességtételre rokonainkat s ismerőseinket szomorodott szívyel meghívjuk. Debreczen, 1898. május 1. Áldás és béke poraira!

NAPI HIREK.

— **A városi dalárda hangversenye.** Emli-tet-tük, hogy a városi dalárda mielőtt konstanti-nápolyi körutjára indulna, a Margit-fürdő disztermében hangversenyt rendez, melynek különös érdekességet kölcsönöz *Kunos* Ignác dr. fölolvása. A hirneves orientalista a török és a konstantinápolyi viszonyokról olvas föl. A hangverseny nem május 12-én, hanem május 8-án vasárnap lesz. A közönségnek ekkor nyi-lik alkalmá utoljára gyönyörködni dalár-dánk művészi énekében mielőtt a nagy utazásra indulna. A konstantinápolyi olasz kolónia, mint említettük a városi dalárdát meghitja, hogy részére hangversenyt rendezzen. A meghívó tegnap érkezett meg a dalárda elnökségéhez. Ismételten felhívjuk az érdeklődők figyelmét, akik utazni akarnak, hogy idejében jelentkez-zenek *Krasznay* Ferencz dalárda-egyesü-leti titkárnál, mert az utlevél, vasuti, hajó-jegy, a menetjegyirodával való végleges megállapodás sok fáradságba és időbe kerül. Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a fővárosi sajtó is élénk érdeklődéssel viseltetik a debreczeni dalárda nagy vál-lalkozása iránt. Így a Pester Lloyd és a Pesti Napló a Budapesti Hirlap stb. me-leg sorokban méltatják a Debreczen városi dalárdát.

Az olasz kolónia és a városi dalárda.

Konstantinápolyból az idegen kolo-niák között különösen az olasz kolónia az, mely kiváltképp érdeklődik a városi dalár-dánk iránt. Azonkívül, hogy az olaszok a vasutnál fogadják a debreczenieket, meg is hívták a dalárdát hangversenyre. A rendező bizottság élén maga az olasz ko-lónia elnöke Pauza márkí követ áll. Se-gédkezik neki a rendezésben *Donizetti*, a világhírű zeneköltő unokája, a ki a városi dalárda elnökéhez a következő levelet intézte:

Nagyon le vagyok kötelezve az Önök honfitársának Engel urnak azért, hogy szives volt értesíteni, hogy a da-lárdájuk Konstantinápolyba ellátogat.

Egyidejűleg hálás szívvel értesül-tem, hogy a m. t. dalárda szivesen közre-működik a mi humánus czéljainkra.

Éppen ezért az olasz jótékony-sági társaság és az olasz vörös kereszt helyi bizottsága nevében bátor vagyok folya-modni egyletük könyörületos érzelmeihez oly czélből, hogy a fővárosban való átuz-tában sziveskedjék egy előadást szánni a két olasz testvér-egylet javára.

Bizonyos lévén abban, hogy a kérel-memet kedvező fogadtatásban részesítik, kérem Debreczen város érdemes dalárdája minden egyes tagjának jóindulatát.

A legnagyobb tisztelettel Konstanti-nápoly stb.

Donizetti József.

A meghívó.

A dalegylet estélyére az elnökség a következő meghívót adta ki:

A Debreczeni Dalegylet 1898. évi május hó 8-án vasárnap, Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rác Károly zenekara közreműködése mellett, a Margit-fürdő disztermében, dr. Kunos Ignác egyetemi tanár felolvasásával egybekötött dal- és zeneestélyt rendez. Műsor: 1. Nyitány, Rác Károly zenekara által. 2. Dalünne-pen, Thern K.-tól. 3. Pusztai élet, Zimay-tól. 4. A világszép városról. Felolvasás dr. Kunos Ignác egyetemi tanár ur által. 5. Abdul Hamid Szultán, induló (török szö-veggel a Konstantinápolyban tartandó hangversenyen fog előadatni). 6. Késő vágy, dr. Horváth Akostól. 7. Rákóczy-induló, Rác K. zenekara közreműködésé-vel, Hubertól. Belépti díj személyenkint 1 frt. Kezdeté este 8 és fél óraker. — Dr. Kunos Ignác egyetemi tanár ur fel-olvasására különösen felhívjuk a nagyér-demű közönség figyelmét. Felolvasásának tárgya Konstantinápoly leend, a világszép városnak ismertetése oly valaki által elő-adva, ki ott élt több éveken át és köz-vetlen megfigyeléseket tehetett a török nép szokásai s általában az ottani visz-nyok felől, érdekesítő volta mellett ta-nulságos szórakozást fog nyújtani. Az elnökség. — Egyleti szabadjegyek ezen estélyre nem érvényesek, a tiszta jövede-lem egészben a konstantinápolyi kirándulás költségeire fog fordittatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Műsor után táncz.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminisz-ter *Jablanczy* Sándor balassagyarmati törvényszéki joggyakornokot a püspök-ladányi járásbíróshoz aljegyzővé ne-vezte ki.

— **Serenád.** A Petőfi dalkör május 1-én serenádott elnökének *Komlóssy* Arthur városi főjegyzőnek. A fiatal da-lárda szabatos szép éneke haladásról és ambízióról tesz tanúságot. A főjegyző szívélyes szavakban köszönte meg az ovációit.

— **Vasutépítő ny. honvédezedes.** A kereskedelemügyi miniszter *Vidovich* Menyhért nyugalmazott magyar kir. ezre-dos, debreczeni lakosnak, Nyiregyháza állomástól Vásáros Naményig vezetendő helyiérdekű vasut előmunkálataira egy évi engedélyt adott.

— **Egyházmegyei értekezlet.** A debreczeni egyházmegye egyházi értekezletét május hó 5-én Derecskén fogja megtartani. A derecskei előkelő közönség köréből alakított rendező bizottság Fráter Barna elnöklete alati szerényen buzgólkodik az értekezlet és az azzal kapcsolatos ünnepek előkészítésén.

— **Színész-házasság.** A szintársulat két fiatal, ambíciózus tagja kötött ma délelőtt házasságot. *Halmy Margit* a bájos s nagytehetségű szubrett *Tanay Frigyes* bonvivant esküdtek egymásnak örök hűséget. A polgári esküvő d. e. 10 órakor volt az anyakönyvi hivatalban, hol Oláh Imre anyakönyvvezető adta össze az új párt az állam törvényeinek értelmében. Nyomban utána történt meg az egyházi esketés is. A róm. kath. templomban ment végbe. *Wolafka Nándor* dr. püspök-plebános eskette össze az ifju párt, szép, költői lendületű beszédet intézve hozzájuk. Az esküvő szűk körben folyt le. Nász-nagyok voltak a menyasszony részéről *Horváth Kálmán* gyógyszerész, a vőlegény részéről *Komjáthy János*. Az új pár az esti vonattal Marosvásárhelyre utazik.

— **Megérdemelt előléptetés.** A nagyszámu tanári előléptetések sorában ott található *Fazekes Sándor* a debreczeni állami főreáliskola igazgatója is, a kit a miniszter a VIII. fizetési osztály legmagasabb, tudniillik 1800 frtos fokozatába nevezett ki.

— **A kerékpáros egyesület** vasárnap mutatkozott be a nagyközönségnek. Délután 1/2 3 órakor már mintegy 35 egyleti tag várta az indulást a Margit-fürdő gyakorló téren, honnan is 3 órakor a menetparancsnokok vezetése alatt, egyenlő fehér sapkában, egyleti jelvényükkel vonultak a tagok a N.-Péterfián, Piacon keresztül az államvasúti indóházig s onnan néhány percznyi pihenés után a N.-Várad-utczán át a nagyerdei Dobos-pavillonig, oly példás rendben, hogy ezzel — Debreczenben különben is ritkán előforduló — kedves látványt nyújtottak a közönségnek. Kivánatos volna, hogy a már említett bicikli versenyeket is mielőbb megvalósítaná az egyesület. A felvonulásban két hölgy tag is részt vett. Este nyolcz órakor a Margit-fürdő éttermében ösmerkedési estély volt.

— **Fegyenczek szállítása.** A debreczeni törvényszék fogházából a napokban három fegyenczet szállítanak el a váci fegyintézetbe. Az igazságügyminiszter ma értesítette az ügyészséget, hogy *Koncz Tamást* a rablót, ki majdnem két évig szervezett bandájával rettegésben tartotta Szabolcs és Hajdumegyét s a kijogerősen hat évi fegyházra van ítélve, továbbá *Ólveti Gábort* 4 évi fegyház — továbbá *Balog Péter* 7 évi fegyházbüntetéseiknek eltöltése végett szállítsák a váci országos fegyintézetbe.

— **Az új sommás ügyviteli szabályzat.** Az új sommás ügyviteli szabályzat tegnap lépett életbe. Az új sommás ügyviteli szabályzat, hogy életbe lépett, megszűnik az egységes ígató és kiadó s ezek helyett az ú. n. jegyzői irodákat létesítették. Az új eljárásnál az is meg van határozva, hogy a beadványok a kérelmezők vezetéknevének első betűje szerint melyik bírónak signáltatnak. Egy vagy két bírónak van egy jegyzői irodája. A beadványokat ezután nem szükséges személyesen benyújtani, hanem e czélra kitett szekrénybe dobják. A debreczeni járásbíróság a feleknek felvilágosítással, nem úgy mint ezelőtt naponként négy órán, hanem két órán át ad felvilágosítást, még pedig d.

e. 9—10-ig és d. u. 3—4-ig. Az új törvény ugyan nem jelöli meg határozottan az időt, csupán csak azt jelzi, hogy legkevesebb két óra s a debreczeni járásbíróság ragaszkodott is ahoz, mi azonban a felekre nézve nem a legkedvezőbb, pláne ha azok vidékiek, sőt néha annyian vannak a kérdezősködők, hogy egy óra alatt a felek mindegyikének nem is nyújthatnak felvilágosítást. A debreczeni járásbíróság tíz napig nem tűz ki tárgyalást, hogy kellő idő s alkalom legyen az új törvény intézkedéseinek végrehajtásával.

— **A vargaszin utolsó órái.** A régi Debreczen egy kopott maradványa pusztul most a föld színéről. Elődeink hajdan egyik legvirágzóbb iparágának, a tisztas timármesterség termékeinek vala zsbongó árulóhelye a czéhrendszer világában ez a disztelen falú egyemeletes vén épület. Felső helyiségeiben két évtized óta már csak a pókok szövögettek zavartalanul és kitöredezett ablakain a szelek jártak bele megpihenni. A dohos, penészes apró földszinti boltok után sem kapkodott már a kényes izlésű modern kalmárszellem. Az öreg épület egészen lejárt magát s szégyenkezve lapult meg a palotaszertü sok új ház tömegében a tömérdek jó és rossz gunyolódó viceztől, amit ellenségei roskadozó falaira kentek. Ma reggel már a legkitartóbb mészárszék és hentes bolt sem nyílt ki a Varga-szin alatt. Egyedül a Mendelovics Lajos tőzsdéje marad még ott kevés ideig, csak amíg az átellenes sarkon elkészül az ideiglenes deszka-bolt. Ez alatt serénykedő munkáskezek szedgetik a karesu épület fedélserepeit és csákányok jelennek meg a pusztá falak felett. A Vargaszin utolsó óráit éli. Nehány nap mulva eltűnik a föld színéről, hogy helyet adjon egy büszke két emeletes nagy bérháznak, amely egyike lesz az új Debreczen legszebb épületeinek.

— **Gázmérgezés.** Kossuth-utczán ismét gázmérgezés történt és csak a melegebb időszaknak köszönhető hogy halált nem okozott. Nagy Gábor Kossuth-utczán a 2603. sz. háznál lakó 57 éves hentes és háztartásának vezetője özv. Vitárius Dánielné három nap óta rosszultról panaszkodtak. Mindketten ugyanazon betegségi tüneteket érezték s azt hitték, hogy valamely étel mérgezte meg őket. Különösen reggelenként voltak rosszul. Szédülés, fejfájás, émelygés és hányás gyötörte őket. Tegnap délután dr. Bruckner Ernő m. á. v. egészségügyi tanácsos orvost hívták magukhoz, aki rögtön fölismerte a baj okát. Gázmérgezést állapított meg, amely a ház előtt lefektetett gázcső repedése miatt állott elő. A szobákban érezhető volt a gáz kellemetlen fojtó szaga. Bruckner Ernő a két beteget nyomban kiköltöztette a veszélyes lakásból. A rendőrség pedig intézkedett, hogy a gázgyár a baj okát eltávolítsa.

— **A p-ladányi kettős gyilkosság.** A p-ladányi kettős gyilkosság ügyében az ügyészség már meghozta vádindítványát s a vád alá helyezést a törvényszék is helybenhagyta. Az ügyészség *Daróczy Istvánt* a btkv. 280 §. ütköző két rendbeli szándékos emberölésért s rablásért helyezte vád alá.

— **Harczászati lögyakorlat.** A cs. és kir. 39 ik gyalogezredhez bevonuló tartalékos legénység harczászati lövése, f. évi május hó 13 és 27-én, délelőtt lesz megtartva, a város részéről Stark Mártonnak bérbe adott parlagi birtokon levő harczászati és nagy távolsági lövőtéren E területet a jelzett napokon a katonaság a közlekedés elöl elzárja, mire már most figyelmeztetjük a közönséget.

— **Költözködő tanszermuzeum.** A Gönczy-egylet tanszermuzeuma is lakást cserél május elsejével. A kereskedelmi akadémia palotájából a régi Kovács-laktanyába hurezolkodik, amely most üresen áll s ahol a városi tanács díjtalanul engedett át számára helyiséget, de csak ideiglenesen.

— **Egy és egy negyed millió árva vagyon.** A debreczeni városi árvaszék ez idő szerint egy millió forintnál jóval több ingó árva vagyonot kezel. A tegnap délután megejtett véletlen pénztárvizsgálatnál a gyámpénztárban 13925 frt készpénzt, 757284 frt pénzürtéket, 50198 frt értékpapírt, 390037 frt kamatozó kötvényt, 105608 frt nem kamatozó kötvényt és 1815 frt értékű ékszert találtak. Ezek összege 1.318.870 frt. A pénztárt teljesen rendben találta a vizsgáló küldöttség, amelynek Komlóssy Arthur főjegyző, Bészler Károly árvaszéki elnök, dr. Magos György tb. t. főügyész, Kovács József ügyvéd bizottsági tag és Haranghy László számvevő voltak tagjai.

— **Öngyilkosság.** Az öreg Kaderász Violánd, egykor népszerű, híres czukrász, tegnap reggel Csapóútczai lakásán felakasztotta magát, mire észrevették meghalt. A közkórházból temetik ref. szertartás szerint. Tavaly egyik fia is öngyilkossá lett. Az elszegényedésen kívül talán ez is busította az öreg urat.

— **Bűnügyi végtárgyalások.** A debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa előtt a jövő hét folyamán a következő bűnügyekben taitanak végtárgyalást:

Szerdán:

Pikó Sándor ellen, gond. okozott s. t. s. vétségért;

Márky György s társai ellen, s. t. sértés büntette;

Kerekes Kálmán ellen, g. o. s. t. s. vétségért.

Csütörtökön:

Balla Lidia ellen, lopásért;

Fellner Ferencz ellen, lopásért;

Hegedüs Pál ellen, lopásért;

Kálmán Ferencz s társa ellen lopásért.

Ugyanezen napon másod és harmad-foku ítéletkihirdetések is lesznek.

Pénteken:

Nagy Ferencz s társai ellen, s. t. sért. büntetettért;

Özv. Bertalan Gáborné s társa ellen lopásért.

— **Egy fiatal asszony regénye.** A „Rendőri Közlöny“ e hó 29-iki számában egy körözés olvasható, mely a debreczenieket közelebből érdekli. Egy fiatal, szép szőke asszonyról szól, ki megelékezve magáról, a bűn lejtőjére lépett. A debreczeni törvényszék országosan körözteti ifj. *Fürth Adolfnét* szül. Szücs Piroskát. Magánokirathamisítással van vádolva a fiatal asszony, kinek életéhez a regényesség folytonos lánccolata fűződik. Jó családból származik. Tizennyolcz éves korában megszökött a szülői háztól; a füstös, szervezetet rontó kávéházak kasszatünderének állott be. Szépsége nem hagyta hidegen a férfi sziveket, ő azonban ezek közül kiválasztott egyet, ki kezét ajánlotta fel. Ez ifj. *Fürth Adolf* debreczeni festő volt. Megesküdtek s rövid ideig jól is éltek, de az asszony annyira féltékenynyé tette az őt hiven szerető férjét, hogy az megtévelyodott s hosszas szenvedés után a helybeli közkórházban meghalt. A fiatal asszony, míg férjét a

kórházban ápolták, okiratot hamisított. Vizsgálatot indítottak ellene, de szabadlábban maradt. Férje halála után eltűnt Debreczenből. Hova, merre, nem tudja senki s most a törvényszék országosan körözteti.

— **A kártyavetés eredménye.** A múlt héten pénteken Tisza Polgárra egy fiatal oláh cigányasszony vetődött be, ki minden háznál kinálgatta kártyavető művészetét. A többek között Enezi János földmives házáat is meglátogatta, kinél csak egy idősebb asszony és két leány volt otthon. Ezek eleinte vonakodtak kártyát vettetni, de az oláh cigányasszonynak ékes beszéde felbresztette bennök a jó vendő titkainak fürkészési hajlamát. Ekkor az oláh cigányasszony — látva, hogy őket czéljainak megvalósítására megnyerhette, — előadta, hogy a kártyavetés csak akkor lesz érvényes, ha az idősebb asszony elmegy a huszadik házba és a leányok minden selyemkendőt, ruhát összeszednek és összekötnek egy csomóba. Az oláh cigányasszony szava parancs volt, teljesítették akarátát, az idősebb asszony elment hazulról a huszadik szomszédba, amikor is a cigányasszony — hogy minél foganatosabb legyen kártyavétese — egy üvegesét vett elő, melyet a két leánynak meg kellett szolgálni... Ezután a két leány elaludt s a már ekkor csomagba kötött selyemkendőket s holmi értékes holmikat magához vette és eltűnt vele a községből. A t. polgári csendőrök a nyomozást azonnal megindították ellene s rövid idő alatt Nánáson sikerült elfogni a kártyavető cigányasszonyt s visszakísérték Polgárra, a lopott holmikkal együtt.

Fölvétel a honvédnevelő- és képző-intézetekbe.

A honvédelmi miniszter kiírta a pályázati hirdetést az első két honvédnevelő és képzőintézetbe. A pályázati hirdetés szerint a pécsi és nagyváradai honvéd-hadapród iskolák első évfolyamába 100—100 ifjút vesznek föl. Minden hely díjmentes és csak az évi tandíjt kell megfizetni, a mely a hadsereg összes állományába tartozó tisztek, tisztviselők és altisztek fiai számára évenként 12 forint. A tartalékos, továbbá szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek, udvari, állami tisztviselők és alkalmazottak, valamint a törvényhatósági tisztviselők számára évenként 80 forint. Minden egyéb állampolgár fiai számára évenként 150 frt. A kétszáz hely közül 31 alapítványos hely, a melyért tandíjat sem kell fizetni, sőt a növendékek még 50 frt évi zsebpénzt is kapnak. A lovassági szolgáltra kiképzendő valamennyi növendékért a rendes tandíjon felül még 200 frtot kell fizetni.

A fölvételi föltételek: 1. Magyar állampolgárság. 2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre, a mit tényleges állományu katonarvos bizonyítványával kell igazolni. 3. A középiskola négy alsó osztályának legalább „elégseges“ eredménnyel történt elvégzése. 4. kifogástalan erkölcsi magaviselet. 5.

Az elért 14 év és a tul nem haladott 16 év. 6. Az alapítványos helyekre a pályázóknak ezenkívül különösen igazolni kell, hogy az alapító oklevélben foglalt feltételeknek megfelel.

A kérvényeket fizetéses helyekért az atya, gyám vagy anyának a pécsi vagy nagyváradai hadapródiskola parancsnokságához kell benyújtani június 15-ikétől augusztus 15-ikéig. A kik lovastiszti pályára készülnek, azoknak kérvényeiket a nagyváradai hadapródiskola parancsnokságához kell benyújtani.

Minden pályázónak, a ki testileg alkalmasnak minősítették, felvételi vizsgálatot kell tenni írásbelileg és szóbelileg szeptember 26—30-án. A fölvételi vizsgát magyar nyelven kell letenni, a horvátok azonban horvátul is letehetik a pécsi honvédhadapród iskolánál. Ezeknek kérvényeiket is itt kell benyújtani.

Tavasza a városban.

Az utolsó vizit! Ez a határkő a tél és tavasz összeérő határán! Ez még a színház nézőterének statisztikájánál is jobban mutatja a csodaszép május közeledtét és eléréését. Pedig a színházak is szolgálhatnak e tekintetben némileg biztos felvilágosításokat. Mert mikor a darabokat üres nézőtér előtt kezdik meg és zsufolt ház előtt gördül le az utolsó felvonás függőnye, akkor ez a tavaszi szabad jegyesek vidám örömeit hirdeti; azokért kiket csak egy a második felvonás elején eresztenek be, miután látják, hogy a nézőtér botránnyosan üres.

Ennyiből áll itt a tavasz közeledese! Meg annyiból, hogy a füstös kávéházak vendégei kihurezolkodnak az utcára!

Ez a nagyvárosi tavasz! Bizony kevés van benne a tavasz igazi, varázsos poéziséből!

Legfeljebb arra jó, hogy ellenállhatatlannul vágyódjék az ember az igazi falusi tavasz után.

Olyan csunya, olyankor kellemetlen ilyenkor itt minden! Akár csak a lumpoló ember arca reggelenként.

Mert az éj folyamán rajta van még a mámor pirossága, a mámor láza, de reggelre az álomság, a fáradság halaványsága váltja fel a piros színt. S mintha itt a tél az éjjel lenne, a mulatós, mámoros éjjel és a tavasz, a kijózanodás fehér reggele.

A poros, rossz levegőjü utcákat előnti a fényes napsugár, de mintha csak azért öntené el, hogy még jobban megvilágítsa azt a sok szemetet, mely az aszfalton hever! És hogy ragyogásával még nagyobb haloványságot borítson a ványadt, kimerült arcokra, melyekre rá van ütve a fáradság és az életunalom bélyege.

És hogy megtelnek az utcák ezekkel a fáradt alakokkal! Sűrű tömegekben hullámanak le fel, akár csak oda haza, ami falusi utcáinkon a kis poros bogarak meg az apró fekete futoncok.

Csakhogy ezek frissek és fürgék, apró lábacskaikkban a tavasz virgongez életkedve bizserog és mikor futkosnak az átmelegedett omlós göröngyök között, szinte minden por-

szikájukon látszik, hogy örülnek, élveznek és gyönyörködnek a tavasz melengető sugarai-ban, mely felépi számukra a füstálmortyokat az ibolyapalotákat és a gyöngyviráglég-hajókat.

Ezek örülnek a tavaszi napsugárnak, a melegnek, fénynek és a zsongító tavaszi illatoknak, míg az aszfalton tavaszozók és mintha egyebet sem várnának a tavasztól, mint pihenést és gyógyulást a gyomorba-jokra és a csuzra.

Legalább úgy látszik, mintha egyebet sem várnának! Fáradtan, kimerülten járnak és a vértelen ajkáról mintha untalan valami néma fohász szállna fel.

— Gyógyíts meg szép tavasz: Hozz vigasztalást és gyógyulást!

S eszembe jut, hogy ezek a nagyvárosi asszonyságok, pimpós leányok és lakkezipős urak lelkeikben mennyi csalódással, testükben mennyi bajjal megterhelve járnak-kelnek itt, a tavasz fényes és mégis szomorú világában.

Milyen mások az emberek és milyen más minden odahaza a kis falukban, a hol most jókedvű, egészséges, barnapiros arcú népek járnak ki munkára az illatos mezőkre, a fakadó lombu erdőkre.

Az egészség, a nyugodt élet hangulata terjed ott szét a tiszta, friss levegőben, a munka alá vett földeken, a virágos réteken, a lombos erdőkben — melyek fölé a piros kékségben borul a természet óriás aranyu templomának ives kupolája.

Ép, erős tüdők szívják ott magukba a felseges, tiszta levegőt és ruganyos járasu, erős izmu emberek (pedig nem atléták, se hunnisták, se neptimisták) járnak a kis falusi házak előtt, ahol már nemsokára lekinálgatják az akácok illatos terhüket, szerelmes leányzóknak, szerelmes legényeknek.

Szerelem és tavasz! Ott kint mennyire összeillő fogalmak! Mert ott a tavasszal együtt száll a szivekbe a szerelom! Itt a szerelom fája is csak úgy hajt rügyeket, mint az utcai fácskáké. Szegény kis bimbókról alig hull le a barna sapka és alig dugják ki a világba halaványzöld levélkéiket s belepi őket az utcaz pora, a nagyvárosi utcák piszka és salakja. Mint ahogy a bimbózó sziveket a közöny, a számítás s nagyvárosi szerelemnek, minden gyorsan beborító pora.

Irodalom és művészet.

* A „Zenélő Magyarország“ zongora, hegedű, zenemű folyóirat ép most megjelent IX. füzeté tartalmazza a következő zenemű ujdonságokat. I. „Mind feljöttek már a csillagok“ és „Ősz az idő“ két szép magyar nótát. II. Mayer-Hellmund „Tündér álom“ ábrándját. III. Mayerbeer J. „Ördög Róbert“ operájának „Siciliánját“, zongorára. Minden zongorázó és hegedűsöknek kiváló fontossággal bíró olesó zenemű folyóirat havonta kétszer megjelenő mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzetéi a legujabb s legjobb választékát hozzák a modern és actualis magyar dal, műdal, salon-tánczene coup-lék s hegedű darab ujdonságokból: Hat

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszoros levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (os. és kir. udvari szállító.)

Foulard-selyem 65 krtól

— 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s színekben —

füzetre egy negyedévben 60 oldal zene-műre 1 forint az előfizetés. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapest, II. Csengery-utca 62. sz. a honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

CSARNOK.

Tudtam . . . Hja! . . .

Irtá: Tövölgyi Tífusz.

— Folyt. és vége. —

Tirmelstein alezredesnek már gyakrabban fejtűnt ez az öreg eseléd s a hány szor látta, megszólítására mindig érzett magában valami vágyat, de soha oly ellenállhatatlanul, mint most. Azt a kardvágás-szerű forradást, melyet az öreg az ő dus hajával rendszeren eltakarva tartott, de a mely forradásról most fékezhetlen nagy izgatottságában, izzadó homlokát folyton törölve, a haját is elhajtotta. Tirmelstein még nem vette észre eddig. Az atyja arcképéhez való nagy hasonlóságot föltalálta, a vonásokban, de mert a legnagyobb bizonyíték, a vágás, mely az arcképen nagyon is feltűntetve volt, hiányzott, a hasonlóságot véletlenségnek tartotta. De most, mikor az a vágás szeméi előtt mintegy világított s a hasonlóság csalhatatlanul domborodott ki, oly érzés fogta el őt, hogy alig volt képes fékezni. Mikor a vendégek az étterembe jöttek, s ő, Aida grófnővel, jegyesével a karján az öreg inas mellett elhaladt tekintetét egészen a foszforszerűen világító forradáson feledve, immár azon volt, hogy ez alak előtt térdre roskad, de Aida megábrándította: Az istenért! Ön ingadozik... Összeszedte magát és helyet foglalt az asztalnál a grófnő mellett. — De mi lelte őnt? — kérde tőle az. Olyan sápadt. Rosszul érzi magát? — És még jobban feltűnik a komtessznek, hogy kérdésére feleletet nem kapott. Félve tekintgetett rá s látva, hogy szeméi folyton az öreg inasra vannak meredve, a ki fehér volt, mint a fal s e tekintet elől mintegy bujni igyekezett. Ismét nem állhatta, hogy ne kérdezze:

— De mi bántja őnt? Mit tud annyit nézni az öregem?

Erre Tirmelstein hirtelen fölugrott, kirugta maga alul a széket, az öreghez rohant, térdre roskadt előtte s lábait átkarolva kiáltá: Atyám!

A társaság egyrészt kővé meredt, a tiszték felugráltak, az öreg grófnő hátrahanyatlott, Aida reszketett, azt hitte a legtöbb, hogy Tirmelstein megőrült.

— De Achill! — kiáltá az őrnagy, megragadva ezredese karját: Térj magadhoz!

John meggörnyedve, reszketve állt, mint a ki összefacsartnak érzi szívét és se hangot adni, se mozdulni nem képes. A tiszték körülfojták és ostoba kérdéseket intéztek hozzá, de nem felelt, a mellette álló nagy és nehéz edényes szekrénybe fogódzott, csak úgy tudta magát fenn tartani.

Tirmelstein összetörve, összeesve, göresösen átkulesolva tartá az öreg lábait, oly hangosan zokogva, hogy viszhangzott tőle a terem. John kínos, vonagló küzdelmet küzdött magával. Az atya az emberrel, az ember az inással, a kötelesség, a szív, a lélek, az őszön, a természet kavarodott össze és vívott benne ádáz tusát. Lábai egyszerre csak megingottak, térdei meghajlottak s oda roskadt a fiu mellé!

— Atyám! — kiáltá az alezredes, atyám!...

Aztán fölegyenesedve, könyben uszó szeméinek tekintetével kereste, nézte, imádkozta, két tenyerébe fogva esőkölte az arezot, a szemet, a hosszú sebet a homlokán, a melyre ajkai reátapadtak!

— Oh, szólj!...rebegé... Adj hangot!...Mondd, hogy fiam!...Oh mond! Hadd hallok életemben öntudatosan egy szülői szót...

Az öreg reszkető karjai is összekulcsolódtak most, ott térdén állva, ölekezve, egymást esőkölvén s az egymás könyveiben ázva, isten színe előtt, emberek tanutétele mellett hangzott egymásután e két fölkiáltás: „Atyám!” „Fiam!”

Az ünnepélynek persze hogy vége lett. A grófné elájult s székestül fölemelve vitték hálótermébe as inasok. Aida magánkiül volt és szintén visszavonult. A vendégek föloszlottak; előálltak a fogatok és nagy csengés, bongás, ide oda futkosás után a holdvilágos csendes éjszakában, a kastély tornyának órája, rezegeve, busan fájdamasan ütötte az éjjelutáni tizenegyet.

Aztán elesenedett minden, elsötétedtek az ablakok, csak a kastély urainak

hálószobái világítottak és egyik szárnyablak, mely a eselédudvar felé nézett s mely a John szobájának ablaka volt. Ott ültek a lámpavilágnál a fiu és az apa, hogy elvonultassák szemek előtt a multat és betekintsek a jövő amaz ismeretlen és hirtelen föltárult utjába, mely eddig el volt rejtve előttük.

Másnap Tirmelstein bocsánatot kérni a grófi családhoz ment, a gróf egyedül fogadta, a ki szintén bocsánatot kért, de egyttal vissza is adta neki a jegygyűrőt. Tirmelstein erre csak ennyit szólt:

— Tudtam...

A gróf pedig ennyit felelt:

— Hja!....

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Meghívás.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár

f. évi május 3-án d. e. 10 órakor

a városháza kistanácsstermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény iránti határozat.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. Választott bíróság megválasztása.
5. Felügyelő-bizottság megválasztása. — Indítványok.

Debreczen, 1898. május hó 1.

Az igazgatóság.

405-1-1

4226.
1898.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által, a Nagy-Mester-utca 1331. számú telken emelendő elemi iskola és tanító-lak építési munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkanemek a következők:

- I. Föld-, kőműves- és elhelyezési munka.
- II. Ács-munka.
- III. Bádogos-munka.
- IV. Asztalos-, lakatos-, famázoló- és üveges-munka.
- V. Szobafestő-munka.

Pályázók kötelesek az e czélra külön kinyomatott költségvetési mintalapokba egységárait beiktatni s az ekként kiállított költségvetést aláírásukkal ellátva ajánlatukhoz csatolva beadni.

Az összes munkák együttesen vagy külön-külön is kiadatnak.

A pályázatban résztvehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos

Csakis oly ajánlatok fogadotnak el, melyekhez a költségvetési minta csatolva van.

Ajánlattevő köteles az ajánlati összegnek 5%-át készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban biztosítékul f. évi május hó 6-án délelőtt 10 óráig a városi házipénztárnál letenni és a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok f. évi május hó 6-án délután 5 óráig a polgármesteri hivatalnál nyujtandók be.

A beérkező ajánlatok f. évi május hó 7-én délelőtt 10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve érkezett, utó-, távirati és oly ajánlatok, melyek kétséget támasztható kifejezéseket tartalmaznak, vagy a melyekhez a biztosíték letéti jegye nincs csatolva, el nem fogadotnak.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

A tervek és feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, — a hol a költségvetési mintalapok is kiadatnak.

Debreczen, 1898. ápril hó 23-án.

411-2-1

A városi tanács.

